

Obsługa prawnych baz danych

Źródła prawa. Dziennikustaw.gov.pl
Laboratorium

Dr Sylwia Kotecka-Kral

CBKE WPAiE UW

System źródeł prawa

- Zadaniem osób udzielających porad prawnych, wydających wyroki czy urzędników jest posiadanie dostępu do:
 - aktualnych tekstów aktów prawnych;
 - informacji o tym, kiedy dany akt prawny wszedł w życie;
 - informacji o tym, kiedy dany akt prawny został zmieniony (znowelizowany) bądź uchylony.

Konstytucja RP

- Artykuł 87
 1. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia.
 2. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego.
- Artykuł 88
 1. Warunkiem wejścia w życie ustaw, rozporządzeń oraz aktów prawa miejscowego jest ich ogłoszenie.
 2. Zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych określa ustawa.
(...)
 - zob. ustawę z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1461).

Art. 2 ustawy o ogłaszaniu (...)

- **[Obowiązek ogłoszenia aktu normatywnego]**
 1. Ogłoszenie aktu normatywnego w dzienniku urzędowym jest obowiązkowe.
 2. Odrębna ustawa może wyłączyć obowiązek ogłoszenia aktu normatywnego niezawierającego przepisów powszechnie obowiązujących.

Art. 8 ustawy o ogłaszaniu (...)

- **[Katalog dzienników urzędowych]**
- Dziennikami urzędowymi w rozumieniu ustawy są: Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", dzienniki urzędowe ministrów kierujących działami administracji rządowej, dzienniki urzędowe urzędów centralnych oraz wojewódzkie dzienniki urzędowe.

Elektroniczne dzienniki urzędowe

- **Art. 2a ustawy o ogłaszaniu (...)**
- **[Ogłaszanie aktów w formie elektronicznej]**
- 1. Akty normatywne i inne akty prawne podlegające ogłoszeniu ogłasza się w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570), chyba że ustawa stanowi inaczej.
- 2. Dzienniki urzędowe wydaje się w postaci elektronicznej, chyba że ustawa stanowi inaczej.
- 3. Dla każdego dziennika urzędowego wydawanego w postaci elektronicznej organ wydający prowadzi odrębną stronę internetową.
- <http://www.dziennikiurzedowe.gov.pl/>

Ogłaszanie aktów normatywnych

- Zob. art. 88 ust. 1 Konstytucji!
- Czy ogłaszać akty prawne z mocą prawną można gdziekolwiek, np. w popularnej gazecie codziennej, radiu i telewizji?
- Czym jest dziennik urzędowy?
 - zob. ustawę z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.
- **Art. 3 ustawy o ogłaszaniu (...)**
[Niewzłoczne ogłaszanie aktów]
- Akty normatywne ogłasza się niezwłocznie.

Elektroniczny Dziennik Ustaw

- Znajdź ustawę ogłoszoną w Dzienniku Ustaw z 2018 r., poz. 894
 - Na otwartym tekście aktu prawnego (PDF) zwróć uwagę na podpis elektroniczny przy ikonie RCL. Co oznacza skrót RCL? Czym zajmuje się RCL?
 - <http://www.rcl.gov.pl/>
 - Jaki jest tytuł tej ustawy?
 - Kiedy uchwalono tą ustawę?
 - Kiedy ta ustawa wejdzie w życie? Podaj konkretną datę (dzień, miesiąc, rok).
 - Jakim łacińskim zwrotem określa się czas od momentu ogłoszenia ustawy w Dzienniku Ustaw do czasu jej wejścia w życie?

Art. 4 ustawy o ogłaszaniu (...)

- **[Vacatio legis]**
- 1. Akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy.
- 2. W uzasadnionych przypadkach akty normatywne, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym.
- 3. Przepisy porządkowe wchodzi w życie po upływie trzech dni od dnia ich ogłoszenia. W uzasadnionych przypadkach przepisy porządkowe mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż trzy dni, a jeżeli zwłoka w wejściu w życie przepisów porządkowych mogłaby spowodować nieodwracalne szkody lub poważne zagrożenia życia, zdrowia lub mienia, można zarządzić wejście w życie takich przepisów z dniem ich ogłoszenia.

Art. 5 ustawy o ogłaszaniu (...)

- **[Wsteczna moc obowiązująca aktu normatywnego]**
- Przepisy art. 4 nie wyłączają możliwości nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej, jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Art. 6 ustawy o ogłaszaniu (...)

- **[Obliczanie daty wejścia w życie]**
- 1. Przy obliczaniu terminu wejścia w życie aktu normatywnego określonego w dniach nie uwzględnia się dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przypadków, gdy akt normatywny wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
- 2. Terminy wejścia w życie aktu normatywnego określone w tygodniach, miesiącach lub latach kończą się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada dniu ogłoszenia, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca.

Art. 7 ustawy o ogłaszaniu (...)

- **[Ogłaszanie aktów wykonawczych]**
- Akty normatywne wydawane na podstawie ustaw można ogłaszać w okresie od dnia ogłoszenia danej ustawy, a przed dniem jej wejścia w życie; akt taki nie może wejść w życie wcześniej niż ustawa.

Elektroniczny Dziennik Ustaw

- Kiedy wchodzi w życie akt prawny ogłoszony w Dz. U. z 2018 r., poz. 1713? Podaj konkretną datę.
 - Co to oznacza, że akt prawny wszedł w życie?
 - Na jakiej podstawie prawnej wydano to rozporządzenie?
 - Czy zawsze podstawą prawną do wydania rozporządzenia musi być ustawa? Co ona powinna określać w tzw. delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia? Zob. art. 92 Konstytucji.

Art. 92 Konstytucji

1. Rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu.
2. Organ upoważniony do wydania rozporządzenia nie może przekazać swoich kompetencji, o których mowa w ust. 1, innemu organowi.

Elektroniczny Dziennik Ustaw

- Znajdź ustawę ogłoszoną w Dzienniku Ustaw z 2017 r., poz. 966
- Co to jest nowelizacja?
- Czy na podstawie znalezionej właśnie ustawy nowelizującej Kodeks karny i korzystając ze strony internetowej <http://www.dziennikustaw.gov.pl/> jesteś w stanie poznać aktualną treść Kodeksu karnego (całego)?
- Co to jest tekst ujednolicony ustawy (kodeks to też ustawa)?

Elektroniczny Dziennik Ustaw

- Znajdź akt prawny ogłoszony w Dz. U. z 2019, poz. 1461.
- Co to jest tekst jednolity? Zob. art. 16 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych (...). Do jakiego innego aktu tekst jednolity jest załącznikiem?
- Artykuł 8 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych (...) reguluje dzienniki urzędowe i naucz się ich nazw!
- Przeczytaj art. 1-8 tej ustawy, to ważne!
- A teraz przeczytaj art. 88 ust. 2 Konstytucji.

Art. 16 ustawy o ogłaszaniu (...)

- 1. Marszałek Sejmu ogłasza tekst jednolity ustawy nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy, jeżeli była ona nowelizowana. Ustawa może określić termin ogłoszenia tekstu jednolitego.
- 2. Rządowe Centrum Legislacji oraz organy administracji rządowej współdziałają z Marszałkiem Sejmu przy opracowywaniu tekstów jednolitych ustaw.
- 3. Teksty jednolite aktów normatywnych innych niż ustawa ogłasza organ właściwy do wydania aktu normatywnego, a w przypadku:
 - 1) regulaminów Sejmu i Senatu - odpowiednio Marszałek Sejmu i Marszałek Senatu;
 - 2) aktów normatywnych Rady Ministrów - Prezes Rady Ministrów;
 - 3) aktów normatywnych Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji - Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.
- Tekst jednolity aktu normatywnego innego niż ustawa ogłasza się nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy, jeżeli był on nowelizowany. Akt normatywny może określić termin ogłoszenia tekstu jednolitego.
- 4. Tekst jednolity ogłasza się w formie obwieszczenia w dzienniku urzędowym, w którym dany akt normatywny ogłoszono.

Elektroniczny Dziennik Ustaw

- Znajdź ustawę ogłoszoną w Dzienniku Ustaw z 2016 r., poz. 178.
 - Jaką ustawę uchyliła ta ustawa?
 - Kiedy ustawa została uchylona? Podaj konkretną datę (dzień, miesiąc, rok).
 - Co to oznacza, że ustawa została uchylona?

Dla zainteresowanych

- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 283)
 - w jaki sposób należy przygotowywać projekt ustawy, nowelizację ustawy, zmianę rozporządzenia, tekst jednolity itp.
 - „Zasady techniki prawodawczej” dostępne także na stronie internetowej RCL.

Podsumowanie

- Strona <http://www.dziennikiurzedowe.gov.pl/> zawiera **oryginalne dzienniki urzędowe, z mocą urzędową**
- Strona jest darmowa, każdy może z niej korzystać.
- Strona ta nie pokazuje tekstów ujednoliconych aktów prawnych
- Czym się różni tekst jednolity od tekstu ujednoliconego?

Cytowanie aktów prawnych

- Przy powoływaniu się na akty prawne opublikowane w Dzienniku Ustaw należy przytoczyć pełną nazwę aktu prawnego wraz z datą jego uchwalenia, a następnie po przecinku lub ewentualnie w nawiasie podać miejsce publikacji w następujący sposób:
 - skrót: Dz. U.
 - jeżeli akt prawny został opublikowany w innym roku, niż data jego uchwalenia należy podać również zwrot: „z XXXX r.”
 - numer, pod którym akt jest opublikowany (jeżeli jest): „Nr XXX”
 - pozycję, pod którą akt jest opublikowany: „poz. XXX”
 - dodatek „z późn. zm.” lub „ze zm.”, jeżeli w dacie cytowania obowiązuje wersja aktu zmieniona w stosunku do wersji opublikowanej w cytowanym źródle
 - jeżeli akt jest objęty tekstem jednolitym, należy podać adres publikacyjny obwieszczenia zawierającego tekst jednolity: „Dz. U. z XXXX r. Nr XX, poz. XXX” (może być poprzedzony słowami: „tekst jednolity” albo skrótami: „tekst jedn.” lub „t.j.”, np. „tekst jednolity: Dz. U. z XXXX r. Nr XX, poz. XXX”; t.j. Dz. U. z XXXX r., poz. XXX)

- **Dziękuję za uwagę!**